

חתמתם על הצעת ביטוח, החברה עדיין לא אישרה אותה - אבל אירעה תאונה? ייתכן שתפוצו

(צילום: אריאל סטוק/סטוקסטוק)

אשראי המאפשרת לחברת הביטוח לקבל באופן מיידי תשלום מחברת האשראי, מהווה תשלום הפרמיה אף אם טרם חויב חשבונו של המבוטח. העובדה שעל פי חוזה נפרד בין הלקוח לבין חברת האשראי, מחויב חשבונו של הלקוח במועד נדחה כלשהו, אינה משנה את העובדה שהמבטחת קיבלה, ולכל הפחות יכולה הייתה לקבל, באופן מיידי את התשלום המגיע לה באמצעות חברת האשראי.

המבטחת גבתה את הפרמיה הראשונה בסוף חודש אוגוסט, ואף הגדילה לעשות וגבתה תשלום באופן רטרואקטיבי מתחילת יולי. העובדה שהמבטחת לא גבתה את הפרמיה הראשונה ביום כריתת חוזה הביטוח אינה יכולה להפקיע את תוקפו של חוזה הביטוח, לנוכח העובדה כי מבחינתו של המנחה, הוא ביצע את התשלום הראשון ברגע שמסר למבטחת את פרטי כרטיס האשראי שלו לחיוב. במקרה אחר קבע בית המשפט, כי מסירת פרטי אמצעי התשלום לידי סוכן הביטוח (המהווה שלוח של חברת הביטוח גם לעניין זה) מהווה קיום דרישת התשלום בפוליסה מן הנימוקים שנסקרו בפסקי הדין בכתבה זו - דהיינו, מסירת פרטי כרטיס אשראי (או כל אמצעי תשלום אחר) מהווה תשלום לכל דבר ועניין ואינה מהווה נימוק לאייתשלום תגמולי ביטוח. ●

הכותב הינו מומחה בביטוח ונזיקין, הבעלים של משרד עורכי דין גזן גבע, ומשמש, בין היתר, כיועץ המשפטי לחברדי לשכת סוכני הביטוח

בידי חברת הביטוח הכוח לממש את ההרשאה שניתנה לה באורח חריצדרי והייתה רשאית לפתוח בהליך הגבייה. אם לא די בכך, הרי שהפוליסה עצמה אישרה כי תקופת הביטוח נקבעה על תחילת אפריל. "קבלת טענותיה של חברת הביטוח בהקשר זה תביא לכך שחברת הביטוח גבתה פרמיה, ללא כל סיכון כלכלי מצידה, דבר העומד בסתירה למהות הרעיון הביטוחי... האם אין כאן למעשה ניסיון של חברת הביטוח לתפוס את החבל בשני קצותיו, גם להרוויח את הפרמיה וגם להיות פטורה מתשלום על פי הפוליסה?" מסקנת בית המשפט המחוזי היא שבמועד קרות התאונה היה כיסוי ביטוחי ל"כ".

החברה הייתה צריכה להתריע

ג' היא אלמנתו של המנוח, איש צוות אוויר שנהרג בחודש יולי בהתרסקות מסוק הקרב שבו טס. חברת הביטוח ביטחה את המנוח בפוליסה לביטוח חיים החל בתחילת חודש יולי. ההצעה לביטוח והצהרת הבריאות של המנוח הועברו לחברת הביטוח לאחר כשבועיים, וזו הסכימה לקבל את המנוח לביטוח. באותו יום נפל המנוח בעת מילוי תפקידו. ג' פנתה לחברת הביטוח בבקשה לתשלום תגמולי הביטוח, ואולם חברת הביטוח טענה כי בפוליסה נקבע והוסכם במפורש כי "הביטוח יכלול סיכון הכרוך בטיסת המבוטח כנוסע במטוס אך ורק אם יטוס המבוטח כנוסע בכלי טיס אזרחי...." המבטחת טענה שיש

לתת תוקף מלא להוראת הפוליסה, ולקבוע כי אין היא חבה בתשלום תגמולי הביטוח, הואיל ומותו המצער של המנוח התרחש בהיותו טייס של כלי טיס צבאי. בנוסף הותנה בפוליסה, כי חבותה של המבטחת תיכנס לתוקפה בתנאי ששולמה במלואה הפרמיה הראשונה וכן שהמבוטח היה חי בתאריך תשלומה.

ג' הגישה תביעה לבית המשפט, אשר קיבל את התביעה וקבע כי לו טרחה חברת הביטוח להודיע למנוח עובר להגשת הצעת הביטוח, על אודות קיומו של חריג הטיס, הוא היה מכלכל את צעדיו באופן שבו היה זוכה לקבל כיסוי ביטוחי, בין באמצעות רכישתו של כיסוי כזה מהמבטחת הנוכחית ובין באמצעות רכישת הכיסוי מחברת ביטוח אחרת. המנוח היה אדריכל במקצועו, והטיס לא היה תחביבו, אלא עיסוקו במילואים בלבד. המבטחת לא שאלה את המנוח מהו עיסוקו במילואים, אלא האם מקצועו או תחביבו קשורים בטיס. עוד הוסיף בית המשפט, כי עצם מסירת פרטי כרטיס

תחילת חודש אפריל חתם כ' במשרדו של סוכן הביטוח על הצעה לביטוח חיים שכללה ביטוח תאונה ונכות. הצעת הביטוח נתקבלה במשרדי חברת הביטוח כעבור כשבועיים הופקה הפוליסה, שבה צוין כי מועד תחילת הביטוח הינו תחילת חודש אפריל. במועד הפקת הפוליסה אף חויב חשבון הבנק של אשתו של כ' במלוא הפרמיה לכל חודש אפריל, בהתאם להוראת הקבע שניתנה על ידה. ימים ספורים לאחר שחתם כ' על הצעת הביטוח (אך טרם הפקת הפוליסה), הוא נפגע בתאונה שבעטייה נקלע לאובדן כושר עבודה וכן נקבעה לו נכות בשיעור של 15% לצמיתות. לאחר הפקת הפוליסה הגיש כ' לחברת הביטוח תביעה לקבלת תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, וזו דחתה את דרישתו בטענה שבמועד התאונה הפוליסה עדיין לא נכנסה לתוקף.

האם צדקה חברת הביטוח בכך שסירבה לפצות את כ' האם קיים כיסוי ביטוחי כאשר אירע מקרה הביטוח בין מועד חתימת המבוטח על הצעת הביטוח לבין מועד חיתום ההצעה על ידי המבטחת? מה אומר החוק? מהי עמדת בתי המשפט בסוגיה זו?

כ' הגיש תביעה לבית משפט השלום וטען כי במעמד החתימה על הצעת הביטוח מסר לו סוכן הביטוח שהביטוח יחל בתחילת חודש אפריל. כן טען כ', כי חוזה הביטוח נכרת עם חתימת רעייתו על הוראת הקבע כפי שצוין בגוף ההצעה ובגוף הפוליסה. מנגד טענה חברת הביטוח כי הפוליסה נכנסת לתוקף רק לאחר תהליך החיתום ולאחר תשלום דמי הביטוח הראשוניים. בית משפט השלום דחה את התביעה, וקבע כי כ' לא הוכיח את טענתו שלפיה סוכן הביטוח אמר לו בעת שחתם על הצעת הביטוח כי הביטוח בתוקף מתחילת אפריל. בהצעת הביטוח צוין במפורש כי תוקף הביטוח מותנה באישור המבטחת. דהיינו, הקשר החוזי השתכלל רק במועד חיתום הפוליסה. הואיל והתאונה אירעה לפני מועד חיתום הפוליסה, ממילא לא היה תוקף לפוליסה במועד התאונה וכ' אינו זכאי לתגמולי ביטוח. עוד קבע בית המשפט, כי תוקף הפוליסה הותנה בתשלום דמי הביטוח הראשוניים.

כ', שלא השלים עם פסק הדין, ערער לבית המשפט המחוזי אשר סבר בניגוד לעמדת בית משפט השלום, כי משקבעה חברת הביטוח - הן בהצעת הביטוח הן בפוליסה - את תחילת חודש אפריל כמועד כניסת הפוליסה לתוקף, היה ל"כ" כיסוי ביטוחי לכל מקרה ביטוח המוגדר בהצעה ובפוליסה, לרבות בגין התאונה הנ"ל. המחוזי קבע כי חוזה הביטוח נכנס לתוקפו בתחילת אפריל ואולם תנאי לכך הוא התקיימותם של שני תנאים מצטברים: האחד, כי הצעת הביטוח תאושר בסופו של דבר על ידי המבטחת (תנאי זה התקיים - המבטחת אישרה את הצעת הביטוח) והשני, כי הפרמיה הראשונה שולמה במלואה (גם תנאי זה התקיים, שכן במועד החתימה על ההצעה, חתמה אשתו של כ' על הרשאה לחיוב חשבונו בבנק). בית המשפט קבע כי מתן ההרשאה מקיים את התנאי של תשלום הפרמיה, מאחר והחל במועד זה היה